

PROLETÁRIUS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XV. évfolyam,
4570. szám
—
4 oldal,
20 bani
—
1959.
november 14.
szombat

A Minisztertanács határozata a kerékpárok közlekedési engedélyének és illetményeinek megszüntetéséről

Annak érdekében, hogy megkönnyítsék a kerékpártulajdonos dolgozóknak munkahelyük elérését, a Minisztertanács elhatározta a motornélküli kerékpárok közlekedési engedélyének és illetményeinek megszüntetését.

A néptanácsok végrehajtó bizottságai haladéktalanul életbeléptetik ezen intézkedést.

127 százalékos teljesítés

A közeljövőben megtartandó rajoni pártkonferenciát a Rajoni Helyiipari Vállalat dolgozói is kiváló munkasikerrel köszöntik. A pártalapszervezet irányításával és mozgósításával a vállalat munkaközössége már eddig is szép termelési sikereket ért el. Az elmúlt hónapban például 127 százalékos teljesítést ért el. A Rajoni Helyiipari Vállalat egységei közül különösen a vasművescsúcsok gyártásának munkaközössége érdemel dicsőítést. Teljes munkáját októberben 27 százalékkal teljesítette a többi osztályhoz képest.

Bone Ferenc elvtárs, a vállalat igazgatója elmondta: az alapszervezet irányításával arra törekednek, hogy a rajoni pártkonferencia tiszteletére teljesítsék a megadottakat a vonatkozó évi vállalásukat is.

A December 30 gyár karbantartó részlegén a Főris Imre

vezette lakatos-csoport az év elején üzembe helyezte az első itt készült bársonyodó-gépet. Előnye, hogy csak egy oldalról „etethető” s így a munka sokkal gyorsabb, mint a kétoldalas gépeken, melyeknek, ha esetenként eltörlik a tű, vagy egyéb műszaki hiba történik az egyik henger üresen fut.

Különben a bársonyodó-gépeket itt tervezték. Eredetileg az volt a terv, hogy a vőzát és a „stabil” alkatrészeket rendelésre, öntődében készíttetik. Munkaközösségünk kiszámította, hogy ha valamelyik nagyobb üzem készítené a tervezett gépeket, többé kerülne a modellezés, mintha itt készítenék el hulladékganygából.

Igy fogant meg a gondolat, hogy a karbantartó részleg lakatos-csoportja munkaidő után a gyár gépesítési tervének elejét téve hulladékganygából

Ócskavasból új gépek

készíti el a bársonyodó gépek vőzát és a szükséges alkatrészeket. Ma már a karbantartó részleg a munka előrehaladtával a vőzát összeszerelték, a tengelyek esztergályozottan vannak a beszerelésre. Ugy számítjuk, hogy január közepén mindhárom gépet üzembe helyezzük.

Az új bársonyodó gépek biztosítják a folyamatos termelést és jelentősen elősegítik a termelékenység emelkedését. Ilyenformán a gyár bársony-részlegén mind a belföldi, mind a külföldre szállítandó előirányzatnak teljes mértékben elegendő lehetnek a dolgozók.

Hajdu János, levelező

Szorgalmas munkaközösség — szép eredmények

A Görődöl anyagokat javító műhelyek dolgozói arra törekednek, hogy az év végéig minél több megalkarítást valósítsanak meg. E téren egyes dolgozók számos jó eredményt tudnak már felmutatni.

Októberben például a mozdony-osztályon dolgozó Brest Stefan-vezette brigád 56 négyzetméter üveggyártást alkarkarított meg. E brigád termelési

tervét átlag napi 16 százalékkal haladja túl.

A kazánkovácsok közül említésre méltó a Sallay József-vezette brigád, amelynek tagjai körülbelül 3500 lej értékű különböző csövet, takarítottak meg. A brigádból kitűnt Sallay István és Demea Dumitru, akik átlag 20 százalékkal szárnyalják túl előirányzatukat.

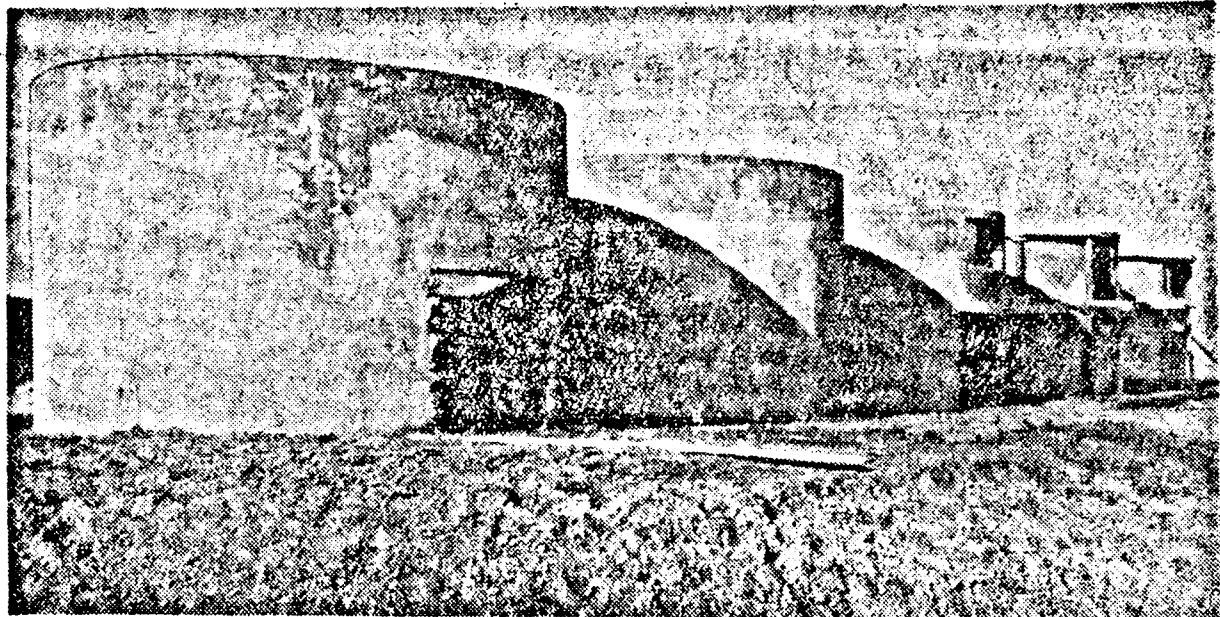
Hasonló jó eredményeket ért el az öntődében dolgozó minőségi brigád, Stoica Gheorghe vezetésével. Az október havi tervét 5 nappal határidő előtt fejezték be.

Gyarapodik az anyagtakarékossági számla

A Mancitorul Piagar termelőszövetkezet anyagtakarékossági számláján mindig jelentős számadatok sorakoznak. A talp- és borszabások igyekeznek a nyersanyag gazdaságos felhasználásával értékes megalkarításokat elérni.

A szövetkezet központi műhelyében októberben különösen kiemelkedő sikereket értek el az anyagtakarékosság terén. A szabásminták gondos elhelyezésével a felsőrész-bőrből 1009 négyzetdecimétert, belsőbőrből pedig 711 négyzetdecimétert alkarkarítottak meg. E megvalósításhoz a szabászati osztálynak mind az öt borszabása cselekvően hozzájárult. Kruppon talpból 71,5 kilót alkarkarítottak meg a múlt hónap folyamán.

Silótornyok készülnek

A vladimirescui állami gazdaságban nagy lendülettel fejlődik az állattartomány. Az állatok takarmányozásának javítása érdekében a gazdaság vezetősége új silók létesítését határozta el. Amint a képen is láthatjuk, a vezetőség határozata rövidesen megvalósul, a hatalmas silótornyok építése befejezés felé közeledik.

A Politikai Könyvkiadóban megjelent: M. Kalinyin: Tanácsok agitátorok számára

(románul)
(120 oldal. Ára 2 lej).

Átlagosan 25 százalékkal haladtuk túl előirányzatunkat. E nyitást, mert amellől, hogy nekem kellett kiosztani, irányítani és ellenőrizni tizenhat ember munkáját, én is ugyanannyit dolgoztam, mint a csoport bármelyik tagja. A gazdaság vezetőtanácsa az 1-es számú komplexbrigád vezetője számára is kijelölte a földterületet, amelyen egész éven át dolgozott.

A vladimirescui kollektív gazdaságban is nagy összítést jelent a tagok számára a többletjavadalmazás bevezetése. Mig az elmúlt években a csoportvezetők munkáját megnehezítette, hogy reggelente mozgószőlőket kellett a tagokat, idén már kora reggeli órákban megjelentek a földeken, egymást ellenőrizték, hogy minőségi munkát végeznek-e, sőt, gyakran segítettek egymásnak, ha arra szükség mutatkozott. Noha kijelölték az egyéni parcellát és minden tag felel a kijelölt parcella terméshozamáért, azért a kölcsönös segítségnyújtás mégsem hiányzott.

Idén 330 munkanapot teljesített s az előírt szűzát a-kalmával több, mint 1200 kiló búzát, 1300 kiló kukoricát, 1400 lej, 600 kiló burgonyát és más terményeket alkarkarított meg. Ev végén még jelentős mennyiségre számílt.

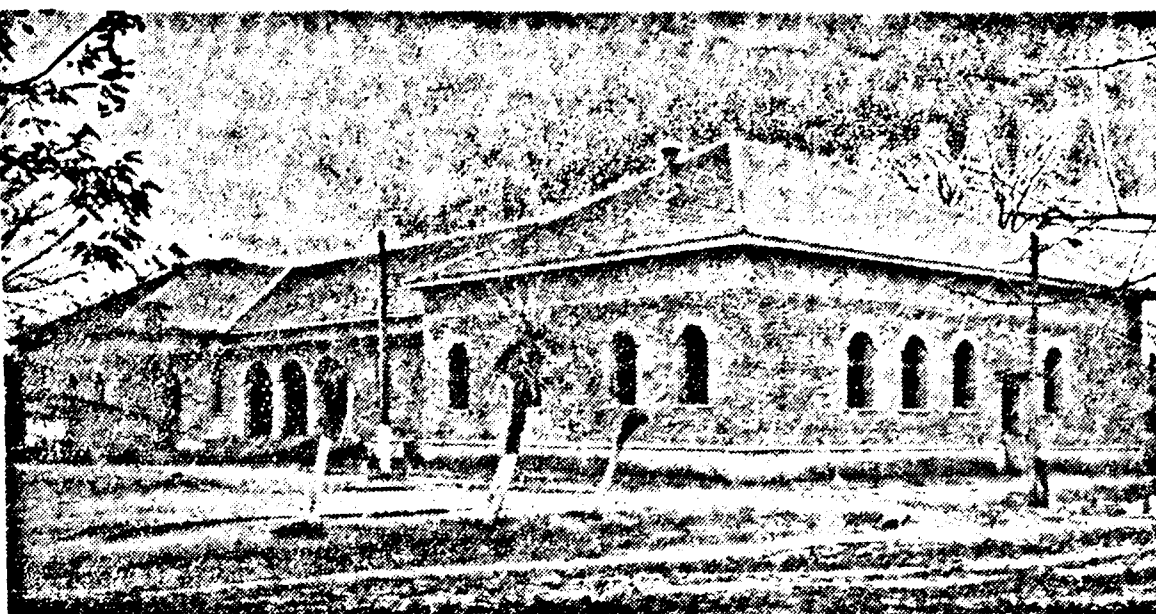
— Nem volt könnyű a munka — folytatja kisvártatva —, mert amellől, hogy nekem kellett kiosztani, irányítani és ellenőrizni tizenhat ember munkáját, én is ugyanannyit dolgoztam, mint a csoport bármelyik tagja. A gazdaság vezetőtanácsa az 1-es számú komplexbrigád vezetője számára is kijelölte a földterületet, amelyen egész éven át dolgozott.

A vladimirescui kollektív gazdaságban is nagy összítést jelent a tagok számára a többletjavadalmazás bevezetése. Mig az elmúlt években a csoportvezetők munkáját megnehezítette, hogy reggelente mozgószőlőket kellett a tagokat, idén már kora reggeli órákban megjelentek a földeken, egymást ellenőrizték, hogy minőségi munkát végeznek-e, sőt, gyakran segítettek egymásnak, ha arra szükség mutatkozott. Noha kijelölték az egyéni parcellát és minden tag felel a kijelölt parcella terméshozamáért, azért a kölcsönös segítségnyújtás mégsem hiányzott.

Idén 330 munkanapot teljesített s az előírt szűzát a-kalmával több, mint 1200 kiló búzát, 1300 kiló kukoricát, 1400 lej, 600 kiló burgonyát és más terményeket alkarkarított meg. Ev végén még jelentős mennyiségre számílt.

Önkéntes hozzájárulásból:

A kürtösiek új művelődési otthonát építettek

A múlt vasárnap adták át rendeltetésének az új kürtösi művelődési otthon előadótermét. Említésre méltó, hogy az új művelődési otthon önkéntes hozzájárulásból építették. De nemcsak pénzzel, hanem önkéntes munkával is támogatták a közösségek a művelődési otthon felépítését. Ily módon mintegy 30 ezer lej értékű megalkarítást eszközöltek. Képünkön az új művelődési otthon épülete látható.

Sikerrel alkalmazták a többletjavadalmazást

A szentmártoni kollektív gazdaságban a gazdaság vezetőtanácsa a pártalapszervezet irányításával már a tavaszi munkálatok megkezdése előtt megteremtette a szükséges intézkedést annak érdekében, hogy ebben az évben a kapásnövényeknél alkalmazhassák a többletjavadalmazást. Mindenki nekik köszönhet, hogy parcelláján mennyi terméshozamot kell elérnie. A kol-

lektivisták már kezdetől fogva nagy figyelmet fordítottak a növénygondozásra, az agrártechnikai szabályok szelőkörű alkalmazására, a terméshozam növelésére.

Az eredmény nem is maradt el. Most a kapásnövények betakarítása után, a szentmártoni kollektivisták több, mint 90 százaléka részeseül többletjavadalmazásban. Rieger András, az 1. számú brigád tagja, a száma kijelölt parcellán 2450 kiló helyett szorgos munkával és az agrártechnikai szabályok alkalmazásával több, mint 5000 kiló kukoricát alkarkarított be. Rieger András családjával a többletjavadalmazásnak megfelelően több, mint 2000 kiló kukoricát kapott a munkanapok után já-

ró mennyiségen kívül. Dursf Antal 1300 kilóval vitt haza többet. Ugyancsak szép eredményt értek el a kollektivisták a cukorrépánál, a többlet javadalmazás alkalmazásával. A kollektív gazdaság a 116 hektár répaágyásról hektáronként 27.500 kiló átlagtermést ért el. Braun Ádám például 0,54 hektár területéről az előirányzott 12.100 kiló helyett 22.260 kilót alkarkarított be. A cukorrépa termésfésénél a többletjavadalmazás alkalmazása révén a kollektivisták a zárszámadáskor a többlettermés 40 százaléka értékét pénzben és cukorban kapják meg. A szentmártoni kollektív gazdaságban tehát sikerrel alkalmazták a többletjavadalmazást.

tegnap történt • tegnap történt • tegnap

A Pravda cikke

A szovjet gazdaság sikerei a hétéves terv első esztendejében

Utblben sikeresen befejezték a demokratikus átalakulások első szakaszát — Diplomáciai kapcsolatokat létesítenek a Szovjetunió és Tunisz között

Moszkva. A Pravda november 13-i számában cikket közölt a Szovjetunió hétéves terv első évének eredményeiről.

Mig az Egyesült Államokban ez év első három negyedében az ipari termelés mindössze 3,1 százalékkal volt nagyobb, mint 1957 megfelelő időszakában, addig a Szovjetunió ipari termelése ugyanezen időszak alatt 23 százalékkal növekedett.

1959-ben — írja a Pravda — a Szovjetunió villamosenergia

termelése mintegy 262 milliárd kilowatt óra lesz, vagyis csupán 3 százalékkal kevesebb, mint Anglia, Franciaország és a Német Szövetségi Köztársaság tavalyi együttes villamosenergia termelése. Az acélermelés 60 millió tonnát tesz majd ki ezidén a Szovjetunióban és meghaladja a három ország 1958 évi együttes termelését.

A szovjet ipar fejlődésének üteme nem csökken. 1957-ben és 1958-ban az ipari termelés volumene 10 százalékkal növekedett. Ebben az évben ez a növekedés meghaladja majd a 11 százalékot.

A Pravda hangsúlyozza, hogy a szocialista gazdaság egyik legnagyobb előnye a különböző iparágak helyes aránya, amit a terv előzetesen megállapít. A lap rámutat arra, hogy 1959-ben a Szovjetunióban a termelőeszközök gyártása 12 százalékkal növekszik. Ugyanakkor különösen hangsúlyozottan fejlődik a kőolaj és földgáz kitermelés, a cement és vasbeton gyártás, valamint a gépgyártó ipar termelése.

A hétéves terv első évében megvalósuló ipari fejlődés jellemvonása a minden arcvonalon, minden téren való előrehaladás.

1959 egyik legfontosabb jellemzője — folytatja a Pravda cikke —, a működésben lévő vállalatok műszaki újjáépítése és tökéletesítése érdekében folyó munkálatok kibontakozása. A lap rámutat arra, hogy a szverdlvoszki népgazdasági tanács, — amely az Uralnak, a Szovjetunió egyik iparilag fejlettebb vidékének iparával foglalkozik — a beruházások több mint 60 százalékát a működő vállalatok újjáépítésére fordította. Az ukrainai harkovi népgazdasági tanács e célokra

a befektetésnek majdnem 80 százalékát eszközölte.

A Pravda hangsúlyozza, hogy a szovjet mezőgazdaság egészében már képes a kedvező időjárási tényezők hatásának csökkentésére. Az ezidén őssz-gabonatermés jóval meghaladja az utóbbi 5 év átlagos termését és egyike a legnagyobbaknak a Szovjetunió mezőgazdaságának történelében.

Az állam által felvásárolt gabonamennyiség mintegy 60 százaléka a feltört szűz- és parlagföldök szolgáltatott. Ez lehetővé tette számos vidék számára, hogy olyan növényeket termesszenek, melyek jobban alkalmasak a természeti adottságoknak. Ezáltal a termékek olcsóbbak lesznek és növekszik a munka termelékenysége.

Peking. A Kínai Kommunista Párt tibeti munkabizottságának legutóbbi ülésén megállapították, hogy Tibetben sikeresen befejezték a demokratikus átalakulások első szakaszát. E szakasz fő feladatai a következők voltak: harc a lázadás leveréséért, a kizsákmányolás és jogrendszer felszámolása, a személyi szabadság biztosításáért, a kölcsön-kamatok és a földjáradékok leszállításáért. Megkezdődött a demokratikus átalakulások második szakasza: a föld-reform megvalósítása.

Tunisz. Burgiba, Tunisz köztársasági elnöke újságírók előtt kijelentette, hogy 1960-ban diplomáciai kapcsolatokat létesítenek a Szovjetunió és Tunisz között. Jelenleg — mutatott rá az elnök — már számos kapcsolat létezik a két ország között, kereskedelmi, kulturális és más téren.

A pártélet hírei

Munkában az új büro

Néhány héttel ezelőtt a Fieraral gyár alapszervezete is új vezetőszervezetet választott. Ez alkalommal a kommunizmus ki-fejlesztését szolgáló munkát, hogy az új büro levonja a tanulságokat a vezetőségválasztó köz-gyűlésen felszínre hozott hibák-ból és sikeres tevékenységét a pártmunka színvonalának to-vábbi emeléséért.

Az új büro, Kapus Sándor titkár elvtárral az élen, már megkezdte a munkát. A büro tagjai a beszámoló- és vezet-ő-szervezet közgyűlés utáni napokban összeültek és meg-beszélték a termelőket, ki-jelölték a feladatokat. Berge-s József elvtárs például a pár-tonkívüli aktív tevékenységé-nek fellendítéséért, Farkas An-na pedig a nők sorában vég-zendő pártmunkáért felel.

A beszámoló- és vezetőség-választó közgyűlésen kitűnt, hogy egyes pártcsoportok nem állnak hivatalos magaslátán. A pártcsoportok munkájának megjavítása az új büro felada-ta. Ezt a kérdést szem előtt is-tartja a büro. A gyárban ösz-szesen hét pártcsoport mükö-dik. Annak céljából, hogy ezek munkáját fellendítsék, minden bürotag felel egy-egy pártcso-portért. Emellett, hogy Kapus Sándor elvtárs, az alap-szervezet titkára október 28-án kiképezte a pártcsoportok szer-vezőit. Elmondotta, hogy mi-lyen kérdésekkel kell foglalko-zni a pártcsoportoknak. A ki-képző gyűlésen utalt arra, hogy a csoportszervezők ahányzor csak szükséges, hívják össze az elvtársakat, vitassák meg a felmerülő problémákat.

A büro munkatervét készítette, amelyben konkrétan meg-jelölte a tennivalókat. November 18-án például a gyár igazga-tója tartott jelentést az alapsz-ervezet előtt a vállalt kötelezet-ségek teljesítésével kapcsolato-san.

Ezek a példák azt bizonyít-ják, hogy a Fieraral gyár alap-szervezetének büroja igyekszik eleget tenni feladatainak. Ké-t-ségtelen, hogy ha a büro to-vábbra is ilyen lendülettel fol-ytatja tevékenységét, akkor az eredmények sem maradnak el.

IDŐJÁRÁS

Változékony, jobbra bor-szó. A késő délutáni órákban helyi esők. A hőmérséklet nem változik lényegesen. Várható hőmérsékleti értékek napközben 9-14, éjjeli 0-5 fok között.

Távolabbi kilátások: továbbra változékony idő, a hőmérséklet kissé csökken.

SZÁSZ MÁRTON

A TÜKÖR

(Folytatás lapunk előző számából)

Te azt mondd, hogy hívja. Ne-hed ne hívni el az olyan, aki már régen erre vár? Eridi már, indulj. Nemsokára itt a vonat. Benyit majd Péter, ut-találja a felesége édesapját. Le-het, csodálkozik fog, tán azt hiszi, hogy nem lát jól, az-tán...

Az elképzelés, hogy mi is lesz azután, józsi nevetésre készítette a postást.

Aztán? — szorogott a fiatalasszony.

Aztán? Ezt bízd kettőjük-re. Te csak arra ügyelj, hogy a nagy ölekezésben ne rop-pantass össze egyik a másikat.

Veronának hol ismét ki-színkedett, hol megint elhal-gott az arca. Egyszerre csak odaborult az anyósa odá-lára és elsírta magát, mint egy gyerek.

Ha én nem... Ne ki-nozzon, István bácsi.

Hiszen csak jó akar — nyugtatgatta Kata a közben ne-ki is hódoló leány.

Gyáva vagy csakugyan — korholta Veronát a postás.

Micsi csak úgy igaz, hogy e-ből a házban Kovács Péter le-jelölés is rablartó. Ez a rang kimaradt a táviratból. Ti, asz-sonyok meg tőrtek az igát.

De asszonypárti vagy, István...

Igazságpárti vagyok. Ti azt hiszitek, hogy csak ti lá-tjátok a bűzöket, kárát, ti a két-család? Ne félj, ti tán nem tud-tok róla, de Varga elnök meg-

Az aradi Dimitrov vagongyár élenjáró részlegének tapasztalatából

Növeljük a mester vezetés szerepét a termelésben

A termelési terv üte-mes teljesítése, a terv vala-mennyi mutatószámának meg-valósítása végső fokon a tö-megek alkotó munkájától függ. Eppen ezért szükséges, hogy a termelésben közvetlenül részt vevő munkások, csoportok, ter-melési brigádok számára biz-tosítsuk a legkedvezőbb munka-feltételeket. Csakis így valósí-tathatjuk meg az egyes gépekre, egyénekre, brigádokra háruló tervfeladatokat, amelyeknek összege a részleg, s vég-eredményben az üzem tervfel-adatát képezi.

Az egyes munkahelyek meg-szervezésében, a szükséges szerszámok, anyagok folyama-tos biztosításában, egyezőval a gyártásfolyamat optimális fel-tételeinek megteremtésében a mesterre — mint a munkahely-ek közvetlen vezetőjére — jelentős feladatok hárulnak.

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége július 13-14-i plenáris ülésének határo-zatából világosan kitűnik, hogy az életszínvonal emelésé-nek biztos útja a munka ter-melékenységének fokozása, az önköltség csökkentése, a nemzeti jövedelem szüntelen növe-lése. E feladatok megvalósítá-sában nagy mértékben növekszik a mester szerepe.

A technika jó kihasználása, a termelékenység szüntelen nö-velése érdekében tekintetbe vé-vő az egyes munkahelyek saját-ságait, a mestereknek meg kell tenniük minden műszaki-szervezési intézkedést ahhoz, hogy a munkások minél szebb termelési eredményeket érjenek el, minél több, jobb és olcsóbb terméket állítsanak elő.

A tapasztalat azt bi-zonyítja, hogy ahol felbont-ják a tervet egyénekre, gépekre és brigádokra, ott megszünt-ethető a holtidő és biztosítha-tó a felszerelés jó kihasználá-sa. Eppen ebből kiindulva a Dimitrov vagongyár előkészítő részlegének vezetősége egy-két nappal a hónap megkezdése előtt átadta a mestereknek a termelési brigádokra, csoport-

okra felbontott gyártási pro-gramot. Ebből kitűnik minden brigád tervfeladata, mind fizikai egységekből, mind norma-órákban kifejezve, valamint az előirányzott béralap is.

A tervfeladatok idejében va-ló felbontása lehetővé teszi, hogy a mester kedvezőbb felté-telek között ossza ki a munkát, hogy jobban ellenőrizze a mun-kahelyi termelőképességének ki-használását. Ugyanakkor a várt-ozó havi tervfeladat esetén is módjában áll a mesternek a gyártási olyan megszervezése, hogy mindegyik munkás a ké-pesítésének megfelelő művelte-letet végezze. Esetenként ugyanis megfelelő számú és képesítésű munkásokat kérhet, míg abban az esetben, ha a szükségesnél nagyobb lét-számmal rendelkezik, a többi-et a részleg vezetésének a rendelkezésére bocsátja.

Ily módon, olyan feltételek biztosíthatók, amelyek lehetővé teszik a munkások részére, hogy a szocialista versenyben telt vállalásaik és a progresszív termelési normák alapján, a fejlett munkamódszerek al-kalmazásával túlszárnyalják a tervfeladatokat.

Az önköltségi ár csök-kentéséért vívott küzde-lemben nagy fontosságot nyert a mesterek gazdasági képzése-nek állandó fejlesztése. On-yan érdekében számos olyan intézkedést fogantatosítottunk, melyeknek célja elsősorban a mesterek gazdasági ismeret-einek kiegészítése volt. Ezek között első helyen kell emle-tünk azt a ténnyt, hogy részle-günk valamennyi mestere részt vesz a párttanfolyam konkrét gazdasági körében. Emellett, hogy részle-günk adminisztratív vezetősége a mesterekkel folytatott meg-beszélések alkalmával külön-böző általános gazdasági alap-ismereteket is megvitatt. Így például a legutóbbi értekezle-ten az önköltségi ár alapele-meit ismertettük és számos olyan intézkedésre hívtuk fel a figyelmet, amelyek segítségé-

vel az egyes munkahelyeken megtakarításokat érhetünk el.

Hasonlóképpen az ésszerű anyaggazdálkodás szempontjából jelentős az az intézkedés is, amelyet a nyersanyag ki-utalás mesterekre történő fel-bontásával valósítottunk meg. Az első félévben ugyanis a ki-utalást központi irányítót-tuk azáltal, hogy a részleg va-lamennyi mestere számára a szükséges anyag biztosítását egyetlen technikus intézte. Nemrégiben azonban bevezettük azt a módszert, hogy minden mester megkapja az általa megmunkálendő munkadarabok anyagiutalási lapját és sze-mélyesen irányítja a szüksé-ges anyagok vételezését a központi raktárból. Ily módon könnyen ellenőrizhetők azokat a munkadarabokat, amelyeknél az anyag ésszerű feldolgozása esetén megtakarítást érhet el. Ezáltal elérjük, hogy a meste-rek az alkalmas időpontra ho-zzátják az anyagokat a műhely-be és így biztosítani tudják a munkahelyek folyamatos anyag-ellátását, másrészt pedig azo-nosítani tudják azokat a mun-kadarabokat, amelyeknél fajla-gos anyagigazgatás csökkenté-se érhető el. Az eljárás bevezetése óta igen szép eredmé-nyeket ért el Gurka Ferenc, valamint Molnár Andor mester, akik a havi termelési terv üte-mes teljesítésével egyidejűleg a vezetésük által álló munkála-tonál csupán az elmúlt évné-gyben 9452 lej, illetve 10.664 lej értékű nyersanyagot takari-tottak meg.

A tervfeladatok telje-sítési feltételeinek biztosítása mellett a mestereknek jelentős nevelő szerepük is van. Ez fő-képp részlegünk körülményei mellett az a különleges fontos-ság, mivel a dolgozók majd-nem 70 százaléka fiatal. A mesterek feladata a fiatalok szakmai képzésének szüntelen tökéletesítése, mesterségbeli tu-dásuk fokozása mellett az ifjak közértségi szellemében történő nevelése is. Részlegünk vezet-ősége, az alapszervezet utmuta-tása alapján a különböző meg-beszélések alkalmával külön-bö-súlyt fektetett arra, hogy a mesterekkel egyre inkább meg-értesse, mennyire fontos a dol-gozó ifjakat bevonni a közös-ségi munkába.

A felvilágosító munka folytatás a mesterek egyre gyakrabban találtak módot ar-ra, hogy ne csupán termelési kérdéseket beszéljenek meg a fiatal munkásokkal, hanem megismerjék magánéletüket, ta-nácsot adjanak nekik szabad-idejük felhasználására. Így egyes mestereink, mint Haman Mihály, Floruncu Liviu, Var-ga József, megtalálták a mód-

ját annak, hogy a vezetésükkel dolgozó fiatalok ne csupán a technikusok lássák bennük, ha-nem a nagyobb élettapasztalat-tal rendelkező embert is, aki-vel sok esetben kényesebb, sze-mélyes vonatkozású kérdéseket is meg lehet beszélni.

Természetesen, a mesterek népszerűsége, tekintélye ilyo-modon jelentős mértékben emel-kedett a dolgozók körében s ez végső fokon a legyelem meg-szilárdításához, a munkaidő teljesebb kihasználásához, a termelési feladatok egyre sikeresebb teljesítéséhez és túlszárnyalásához vezetett. A Floruncu Liviu és Var-ga József mesterek vezeté-sével dolgozó két IMSZ-brigád nem csupán hónapról-hónapra rendszeresen teljesíti tervfelada-tát, hanem átlagban 20-22 százalékkal túlszárnyalja a nor-mát. E két brigádban megszünt az igazolatlan hiányzás is és ugyanakkor havi 1500-2000 lej értékű megtakarítással jár-ulnak hozzá az önköltség ál-landó csökkentéséhez.

A mesterek vezetésé-repének megerősítése termé-szetesen a részleg vezetésé-nek magatartásától is függ. Ott, ahol a magasabb beosztá-su technikusok, mérnökök, a mester megkerülésével közvel-lenül a munkásoknak adnak utasításokat, a tapasztalat sze-rint, a mester vezető szerepe érezhetően csökken, tekintélye csorbad szenved, ami végered-ményben kárára van a terme-lés jó menetének.

Régebben nálunk is meg-történt ilyesmi. E helytelen eljá-rás megszüntetéséért a részleg vezetősége hatékony intézkedéseket fogantatosított. Mindenek-előtt a szükséges utasításokat a mesterek továbbítják a mun-kásoknak. A fenti, valamint más hasonló intézkedések fol-tán részlegünk vezetősége nagymértékben hozzájárul a mesterek a termelésben betöl-tött vezető szerepe megerősít-séhez. Így megteremtjük azo-kat a feltételeket, amelyek alap-ján mestereink sikerrel elo-ggethetnek az előttük ál-ló termelési feladatoknak.

Fazekas György, gépészmérnök

A hét filmjei

DOZSA GYÖRGY filmszín-ház: A szerelem kora. NICOLAE BALCESCU filmszínház: A szerelem kora. HER-BAK JÁNOS filmszínház: Da-ló a feleségem. I. L. CARA-GIALE filmszínház: Egyidős lányok. IFJUSÁGI filmszínház:

Az angolkuti állami gazdaság szépfalusi műhelyében több, mint százán végzik a kosárfonás szép és bonyolult mesterségét. Képfő: a kosárfonók szépfalusi műhelyének egyik részlete.

A textilgyáriak összeállítása

Bajnoki rangadót játszik az UTA csapata vasárnap a fő-városban, ahol a bajnokságban vezető CCA együttesével méri össze erejét. A textilgyáriak csütörtökön délután a tartalékok-ból és ifjúságiakból összeállított csapattal mérköztek és 3:0 arányban győztek. A gólokat Pircolab (2) és Tirlea szereztek. Az UTA pénteken elutazott Bukarestbe és vasárnap a kö-vetkező összeállítás csapattal áll ki a mérkőzésre: Coman — Szűcs, Bakucz II, Izghireanu — Kapás, Se-res — Pircolab, Pecsovszky, Tirlea, Floru, Pop.

Rádióműsor

Szombathely, november 14.

BUKAREST I. 5: Hírek, idő-járásjelentés. 5.15: Indulók. 5.45: Torna. 6: Hírek. 6.15: Fa-musi adás. 6.45: Vidáman kö-zszó a pionír. 7: Hírek, köz-ponti sajtószemle. 7.15: Román népi táncok. 7.30: Könyvzene. 8: Sajtószemlények. 8.30: Zene. 9: Szovjet szórakoztató muzsika. 10.40: Barati országok népzenejéből. 11: Hírek. 11.03: Esztrádmuzsika. 11.45: Irodalmi műsor. 12: Kolhozdalok. 12.20: Sportalbum. 13: Hírek. 14: Ajándékhangverseny. 15: Hírek. 15.10: Könyvzene. 15.35: Ope-rarészletek. 16.15: Itt Moszkva beszél! 17: Hírek. 18: Szélró-za. 18.30: Román könnyűzene. 19: Hírek. 19.05: Népszerű da-lok. 20: Hírek. 20.10: Nemzet-közi kérdések. 20.20: Jókészség, gyerekek! 21.15: Táncczene. 22: Hírek, sport. 23.50: Hírek.

VREMURINOI

Készítve a
KÖZSÉGI
JÓ MINŐSÉG
BÍRTOKA

A tenger lelke. PROGRESUL filmszínház, Ujrad: Dani. SO-LIDARITATEA filmszínház, Gáj: Vasárnapi barátok. MAKSYM GORKIJ filmszín-ház, Mikolaka: Ördögi talál-mány.

Az Aradi Állami Színház műsora

Szombaton, november 14-én, délután 3,30 órakor: „Oroszlán-este 7,30 órakor: Tom Sawyer nagy kalandja. Vasárnap, november 15-én, este 7,30 órakor: „Tom Sawyer nagy kalandja. Vasárnap, november 15-én,

Fontos hírek

Prognosporion

EGYETLEN SZELVENNYEL NAGY NYEREMÉNYEKET ÉRTHET EL.

A Filharmónia szombati és vasárnapi műsora

Az aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara szomba-ton, november 14-én este 8 óra-kor tartja a Kulturpalotában az évad VII. hangversenyt. Mű-soron: Beethoven: Coriolanus-nyitány; Ária Puccini Tosca és Turandot című operájából, Ária Mascagni: Parasztabucsi, Ver-di: Othello című operájából; Mihail Jor: „Curtea veche” táncköltemény (Aradon elő-szór), Richard Strauss: Don Juan, szimfonikus költemény.

Vezényel: Krzyzanowski Tá-dé, vendégművész Garbis Zo-bian, érdemes művész, a buka-resti Opera- és Baletszínház első magánénekese.

A hangversenyre a 7. számú bérletjegy érvényes.

Az aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara vasárnap,

november 15-én este 7 órai ke-ddettel a Kulturpalota nag-teremben népszerű szimfonika hangversenyt ad.

Műsoron: Reznicec: Don Diana nyitány; Rogalski: F-román román tánc; Suppé: K-tós a Bocaccio című operett-részletek Kálmán Imre: Ce-dáskirálynő című operettjéből Csajkovszkij: Virágtánc

Diófiók című szvitből, Frii Ária a Rose Marie című o-rettből; Fischer: Az Alpok-déle, Zeller: Egyveleg a M-darász című operettből.

Vezényel: Krzyzanowski T-dé, közreműködik Szeptén El (szoprán) és Máthé Edit (me-zosoprán).

Jegyek a jegyirodában kap-hatók.

Lassú mozdulással járt a ke-ze, irta alá a papírosát. Az ide-jét nem tudta megmondani, mikor irta utólag. A szemé sarkából látta, hogy István a kezét nézi.

— Mit bámulsz? kérdezte.

— A kezdetet nézem. Resz-kezt.

— Ugy illik ebben a korban, hogy részkessen — mondta és zavartan nyújtotta át a papi-rost, meg a ceruzát.

— Eljárt felettünk az idő — sóhajtott a másik.

— Még jó, hogy más is aranyt vonul, mint mi.

De ezzel aztán István mér-hetetlenül nem értett egyet.

— Ez jó? Az volt a jó, ak-kor régen. Az volt a szép, a fiatalosság.

— Már akinek! — vágott Kata hangja. — Nekem nem volt az Engem egy legény ott hagyott, mert az anyja a szok-nyájához kötötte. Az gazda-lányt nézett ki a fiának. Az a legény meg csak bologatott hozzá, mint egy jámbor szá-már.

István hűnyorgott, az asz-sony szemébe nem nézett, de úgy vette el a ceruzát, hogy Kata kezét is odafojtotta a tenye-rébe.

— Megszenvádtam érte — dühnyögött. — Tudod jól, ott-hagytam őket, nem bírtam ki-közöttük.

Kata arca bíborpirosra gyullt, kíváncsi kezét a férfi tenyeré-ből.

— Egy szót se többet! — do-hogott. — Kisülne a szemem Veron előtt. Harminc év került mögém azóta. Mit kell azt em-bertől? — Indulhánál simult a hangja. — Indulhánál már. Vagy, várj csak... Ígyd még egy pohárral.

(Folytatás következik),

A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL

Az ENSz közgyűlés munkálatai

A tervezett francia atomfegyver kísérletek ügyében

A politikai bizottság elfogadta a 22 ázsiai és afrikai ország határozati javaslatát

NEW YORK. (Agerpres.) — Az ENSz-közgyűlés politikai bizottsága november 12-én befejezte a tervezett francia atomfegyver-kísérletek kérdésének vitáját és kis módosításokkal szavazattöbbséggel elfogadta a 22 ázsiai és afrikai ország határozati javaslatát. A határozati javaslat mellett szavazott 46 ország, közöttük a legtöbb ázsiai és afrikai ország, a Szovjetunió és a népi

demokratikus országok, Ausztria, Kanada, Kuba, Finnország, Izland, Írország és más országok. Ellene szavazott 26 ország, köztük az USA, Anglia, Franciaország és szövetségeseinek küldöttei. Tíz küldött tartózkodott a szavazástól.

Szavazás alá bocsátották az olasz-angol határozat-tervezetet is. Ellene szavazott 38 ország, mellé 24 ország, 20

pedig tartózkodott a szavazástól.

A 22 ázsiai és afrikai ország határozat-tervezete, amelyet a politikai bizottság elfogadott, kifejezi a közgyűlés mélyes aggodalmát amiatt, hogy a francia kormány nukleáris fegyver-kísérleteket szán

dékszik végezni Afrikában és Kéris Franciaországot, hogy tekintsen el ezektől a kísérletektől. A politikai bizottság november 13-án megkezdte a következő napirendi pont vitáját, nevezetesen a nukleáris fegyver elterjedése megelőzésének kérdését, amelyet Írország küldötteje javasolt.

Az ENSz gazdasági bizottsága befejezte az általános vitát

NEW YORK. (Agerpres.) — TASZSZ: Az ENSz közgyűlés gazdasági bizottsága befejezte az ENSz gazdasági és szociális tanácsának a gyengén fejlett országok műszaki támogatására vonatkozó jelentésével kapcsolatos általános vitáját. A vitához a küldöttek többsége hozzászólt.

G. P. Arkaşyev, a Szovjetunió képviselője felszólalásában kijelentette, hogy a gyengén fejlett országok műszaki támogatásának igen nagy jelentősége van ezen országok szempontjából, a Szovjetunió éppen ezért évről-évre növeli a nekik nyújtott segítséget.

Az ugyanevett bővített programról szólva, a Szovjetunió képviselője rámutatott arra, hogy ennek megvalósításában negatív jelenségek észlelhetők. 1958-ban az erre a célra fordított 3.213.000 dollár felét a Szovjetunió tagjai tették ki, s ezt arra használták fel, hogy ipari felszerelést vásároljanak a Szovjetunióban. Ezzel szemben a fenti program keretében nem vették igénybe az előirányzott számú szovjet szak-

embert: az ENSz által kiküldött szakembereknek csupán 1,6 százaléka volt szovjet illetőségű. A helyzet ma is változatlan, a gyengén fejlett országokba küldött szakemberek döntő többsége ma is amerikai, angol, francia vagy holland.

A szovjet küldöttség véleménye szerint a bővített program kérdésével foglalkozó adminisztrációs szervek helytelenül jártak el akkor, amikor csökkentették a gyengén fejlett országok helyi kádereinek képzésére szolgáló alapokat, beleértve ezen országok főiskolái hallgatóinak külföldi egyetemeken való képzését.

A Szovjetunió képviselője azt ajánlotta, hogy csökkentsék a program megvalósításával foglalkozó adminisztrációs apparátus létszámát és a tagállamok hozzájárulásából származó alapok elosztásánál elsősorban azon országok iparfejlesztését vegyék figyelembe, amelyek csak nem régen vívták ki szabadságukat és függetlenségüket és inkább rá vannak szorulva erre a segítségre, mint más államok.

A Szovjet Földrajzi Társaság ülése

LENINGRAD. (Agerpres.)

A Szovjet Földrajzi Társaság a napokban megtartott ülésén, amelynek keretében a Hold domborzatának kérdésével foglalkoztak, felszólalt Gennagyij Katterfeld, a társaság asztrológiai bizottságának titkára. Ismertette azt a hipotézist, amely szerint a Hold látható korongja keleti peremével ellentétes részén, amelyet a Lunnyik

három nem fényképezett le, a tudomány számára eddig ismeretlen tengerek létezhetnek.

Lehetséges, hogy ebben a térségben megtalálják azt a krátert, amelyet Julius Frantz wrocławai asztrológus a múlt század elején a kráterből származó fénysugarak alapján fedezett fel.

Gennagyij Katterfeld ismertette nézetét a Hold felületé-

A Magyar NK Országgyűlésének külügyi bizottsága támogatja a Szovjetunió Legfőbb Szovjetjének felhívását

BUDAPEST. (Agerpres.) — A Magyar Népköztársaság Országgyűlésének külügyi bizottsága legutóbbi ülésén megvitatta a Szovjetunió Legfőbb Szovjetjének a világ összes parlamentjéhez intézett felhívását és határozatot fogadott el a felhívás támogatására.

A határozat egyebek között hangsúlyozza:

„A magyar nép nagy örömmel és lelkesedéssel fogadta az általános és teljes leszerelésre vonatkozó javaslatot, amelyet Hruscsov elvtárs, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke terjesztett az ENSz-közgyűlés ülésére. A külügyi bizottság véleménye szerint az ENSz-ben előterjesztett szovjet javaslat kijelöli az általános és teljes

leszerelés reális útját. Eppen ezért a bizottság a magyar nép nevében teljes mértékben támogatja ezeket a javaslatokat és kifejezi azt az óhajtát, hogy a tartós béke és a népek boldogsága érdekében ezek a javaslatok mielőbb valóra váljanak”.

Uruguayi parlamenti küldöttség érkezett Moszkvába

MOSZKVA. (Agerpres.) — TASZSZ jelenti:

November 12-én Moszkvába érkezett több uruguayi parlamenti képviselő. A küldöttség vezetője Francisco Rodrigues Camusso, az uruguayi keleti köztársaság képviselőházának elnöke.

Herter amerikai külügyminiszter a csúcserkeztet kiállításairól

WASHINGTON. (Agerpres.)

TASZSZ: Christian Herter amerikai külügyminiszter november 12-i sajtóértekezletén a csúcserkeztetéről szólván kijelentette: az Egyesült Államok reméli, hogy a kormányfői értekezletre 1960 március elseje és április 15. között sor kerül.

A nyugati hatalmak képviselőinek külsőben álló értekezletével kapcsolatosan Herter kijelentette, hogy ezen a találkozón elsősorban a csúcserkeztet időpontjáról, helyéről és napirendjéről lesz szó. Az amerikai külügyminiszter hangsúlyozta, hogy a nyugati értekezleten az összes résztvevő államoknak jo-

guk van napirendet indítványozni s hozzájárulni: reméli, hogy a négy nyugati hatalom kormányfőinek párizsi találkozója során azonos álláspontra jutnak a leszerelés és a német kérdést illetően.

De Gaulle washingtoni látogatásának lehetőségéről és időpontjáról szólván Herter kijelentette, hogy ezt a kérdést valószínűleg csak a csúcserkeztet után döntik el.

A sajtóértekezlet végén Herter említést tett arról, hogy a latinamerikai országokban, különösen pedig Kubában és Panamában megnyilvánuló amerikaiellenes hangulat komolyan aggasztja az Egyesült Államok vezetőit.

Nagarányú sztrájkok Japánban

TOKIO. (Agerpres.)

A 14 legnagyobb japán bányászati vállalat 160.000 munkása november 13-án 24 óras sztrájkot kezdett tiltakozásul az ellen, hogy a bányatulajdonosok a munkások vállára akarják hárítani a szénipari válság terheit. Az ország bányavidékein hatalmas gyűléseket és tüntetéseket tartanak, mivel az illetékes szerveknek a tökéstermelés „racionalizálására” irányuló

tervei 100.000 bányász elbocsátását irányozzák elő.

A japán szakszervezeti főtanácsnak és a bányai ipari munkások szakszervezeti szövetségének tárgyalásai a vállaltulajdonosokkal mindezt ideig eredménytelenek maradtak. A japán szakszervezetek főtanácsa a végül is logarcolni a munkások elbocsátásának és ellen, hogy a bányatulajdonosok a dolgozók vállára hárítsák a válság minden terheit.

A délafrikai hatóságok önkényeskedése még inkább megerősíti az afrikaiak szabadságvágyát

CAPETOWN. (Agerpres.)

Capetownból származó hírek szerint, a Délafrikai Unió hatóságai azért deportálták Elisabeth Malekeng bennszülött szakszervezeti vezetőt, 11 gyermek anyját, Basutoland angol protektorátus területére, mert tartózkodása Páriban, ahol nagy tüntetések zajlottak le a faji megkülönböztetés ellen, „veszélyt jelentett a bennszülöttek békéjére és a közrendre nézve”.

Elisabeth Malekeng lakása előtt összejelölések voltak a rendőrség és a lakosság között. A rendőrk egy bennszülöttet megölték, tizenegyet súlyosan megsebesítettek, ötvenet pedig letartóztattak.

A hatóságok önkényeskedése nagy felháborodást keltett a külföldi közvéleményben is. A Daily Herald így ír: „Egbe-kidáltó faji büntetéseket hajtanak végre a Délafrikai Unióban”. A lap határozottan tiltja a délafrikai fajiüldözést, tiltja a tüntetéseket, az emberiség elleni merényletnek nevezi. A Dagblad című dán lap kéri az angol kormányt: befolyással hasson oda, hogy a Délafrikai Unióban véget vessenek a fajiüldözéseknek. Az Al Masa című arab lap kiemeli, hogy a délafrikai hatóságok önkényeskedése még inkább megerősíti az afrikaiak szabadságvágyát.

A kubai dolgozók hazafias mozgalma

HAVANNA. (Agerpres.)

Amint a Prensa Latina hírügynökség jelenti, a havannai szállítási vállalatok munkásai 130.000 dollárt gyűjtöttek össze az ország megvédéséhez szükséges repülőgépek vásárlására. Az országos jellegű akció során a kubai hazafiak jelentős összegeket gyűjtöttek össze az amerikai repülőterekről felszálló ellenséges gépek

visszaveréséhez szükséges katonai eszközök biztosítására. A kubai hazafiai akciója más latinamerikai országokban is egyre nagyobb visszhangra talál. Így például az Argentinában tanuló nicaraguai diákok egy repülőgép vételárának megfelelő összeget gyűjtöttek össze, amelyet átadtak Kuba Buenos Aires-i nagykövetének.

Az amerikai munkáltatók a minimumra szeretnék csökkenteni a szakszervezetek jogait

NEW YORK. (Agerpres.)

Amerikai lapok szerint a kohászati társaságok a Taft-Hartley törvény alkalmazásával egyidejűleg fokozzák kampányukat a szakszervezetek ellen, hogy újabb megfélemlető törvényt hajszolhassanak keresztül a kongresszusban. Cooper, az U. G. Steel társaság alelnöke, a Virginia állambeli gyáriparosok szövetségének egyik összejövetelén hevesen támadta a szakszervezeteket. Cooper, mint ismeretes, az

acélipari dolgozók egyesült szakszervezetével folytatott tárgyalások során a munkáltatók egyik fő képviselője volt. Utána Howard Smith kongresszusi képviselő szólt fel, aki közvetlen intézkedéseket ajánlott a szakszervezetek bizonyos jogainak megszüntetésére. Smith kérte a kormánytól, hogy tegyen olyan lépéseket, amelyek a minimumra csökkentik a szakszervezetek jogait.

Nyugatnémet politikai körök újabb provokációja

Oberländer Nyugat-Berlinbe érkezett

BERLIN. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

November 12-én Nyugat-Berlinbe érkezett Oberländer bonni miniszter.

Berlin lakossága úgy vélekedik, hogy Oberländer megérkezése nyugatnémet politikai körök újabb provokációja a nyugat-berlini helyzet normalizálása ellen. A bonni miniszter megérkezésének híre egybeként nagy felháborodást keltett a berlini lakosság sorában.

Számos tömegszervezet, az NSZDP nyugat-berlini szervezetének vezetősége és más szervezetek tiltakoztak Ober-

länder Berlinbe való érkezése ellen.

A Demokratikus Németország Nemzeti Frontja Országos Tanácsának berlini bizottsága felhívta a berlini lakosságot: tiltakozzék Oberländer nyugat-berlini tartózkodása ellen. „Ki Oberländerrel Nyugat-Berlinből Nyugat-Berlinnek demilitarizált szabad városát kell válnia!” — hangsúlyozza egyebek között a felhívás.

Az ADN hírügynökség közlése szerint a nyugat-berlini városi tanács számos levelet, táviratot és határozatot kap

Berlin mindkét részéből, amelyekben a berlini lakosok tiltakoznak Oberländer Nyugat-Berlinbe való érkezése ellen.

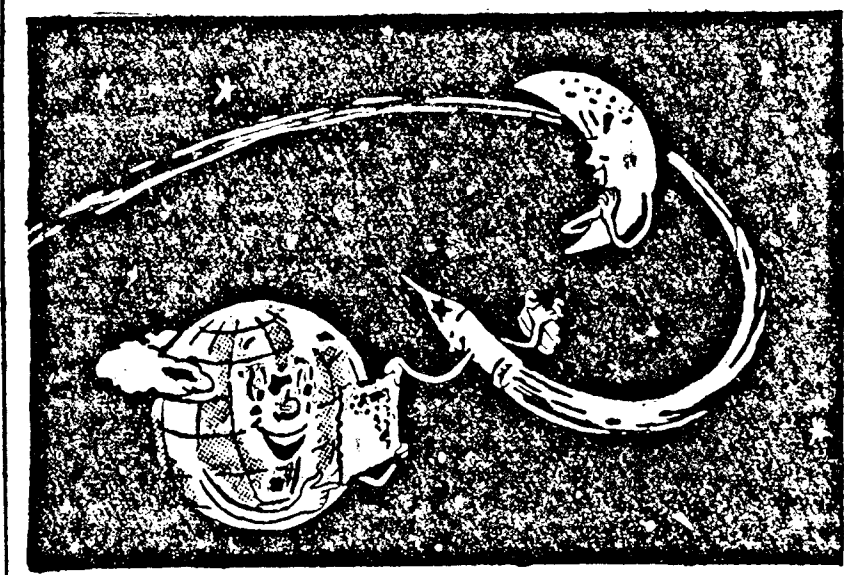
ÖZEMBE HELYEZTEK a lancsisi (Kínai NK) köölaj-finomító első részét. A köölaj-finomító, amely szovjet segítséggel épült, már az első időkben évi egy millió tonna köölajt fog feldolgozni.

A CENTO (volt bagdadi paktum) agresszív blokk haditervezését erői november 16-án december 4 között hadgyakorlatokat tartanak.

TÖBB ARGENTINAI KORMÁNYPÁRTI képviselő tervezett tárgyalást a nemzetgyűlésben, amely előírja a szakszervezetek politikai párt, köztük a kommunista párt üldözésének megszüntetését.

A MOSZKVAI SZAKSZERVEZETEK HAZÁNAK oszlop-csarnokában külső postahivatal működik az újságíró kongresszus alkalmából. A postahivatal bélyegzőjében egy újság, töltőtoll és az alábbi szavak láthatók: „Az újságírók első össz-szövetségi kongresszusa”.

NOVEMBER 12-ÉN NAGYGYÖLES zajlott le Tokióban a japán-amerikai „biztonsági szerződés” felülvizsgálásával kapcsolatos tárgyalások elleni harc jegyében. A nagygyűlés résztvevői felhívták a japán népet, hogy fokozza a harcot a „biztonsági szerződés” felülvizsgálása ellen.

Az első kozmikus fotóriporter megtette kölelességet

Röviden

A PRAGAI TAVKÖZLESI INTÉZET tudományos munkatársai napjelenet szerkesztettek. Az új elem a hozzájuk érkező napenergia 10 százaléka képes átalakítani villamos árammá.

A CSEHSZLOVAKIAI MELNIKBN új vontatóhajót próbáltak ki. A csehszlovák gyártmányú új hajó 200 lóerős motorral rendelkezik. A vontató sebessége 11 kilométer óránként, vagyis csaknem kétszer akkora, mint az eddigi vontatóhajók. 1961-től kezdve az új típusú hajókat már sorozatban gyártják.

NAGY VIZIEROMÓ EPÜL a Kínai-koreai határ mentén, a Yalu folyón. A 400 ezer kilowatt teljesítményű vízierőművet 1962-ben helyezik üzembe.

SZIMANOWBAN (Lengyel NK) a napokban üzembe helyezték az ország legkorszerűbb malmát. Az új malom kapacitása napi 120 tonna buza és 200 tonna rozs.

LIPCSE KÖZELÉBEN épül a Német DK egyik legnagyobb kályhaszerép és tüzelőanyag gyára. A vállalatot a jövő év végén adják át rendeltetésének.

A SZOVJET-IRAKI gazdasági és műszaki együttműködési

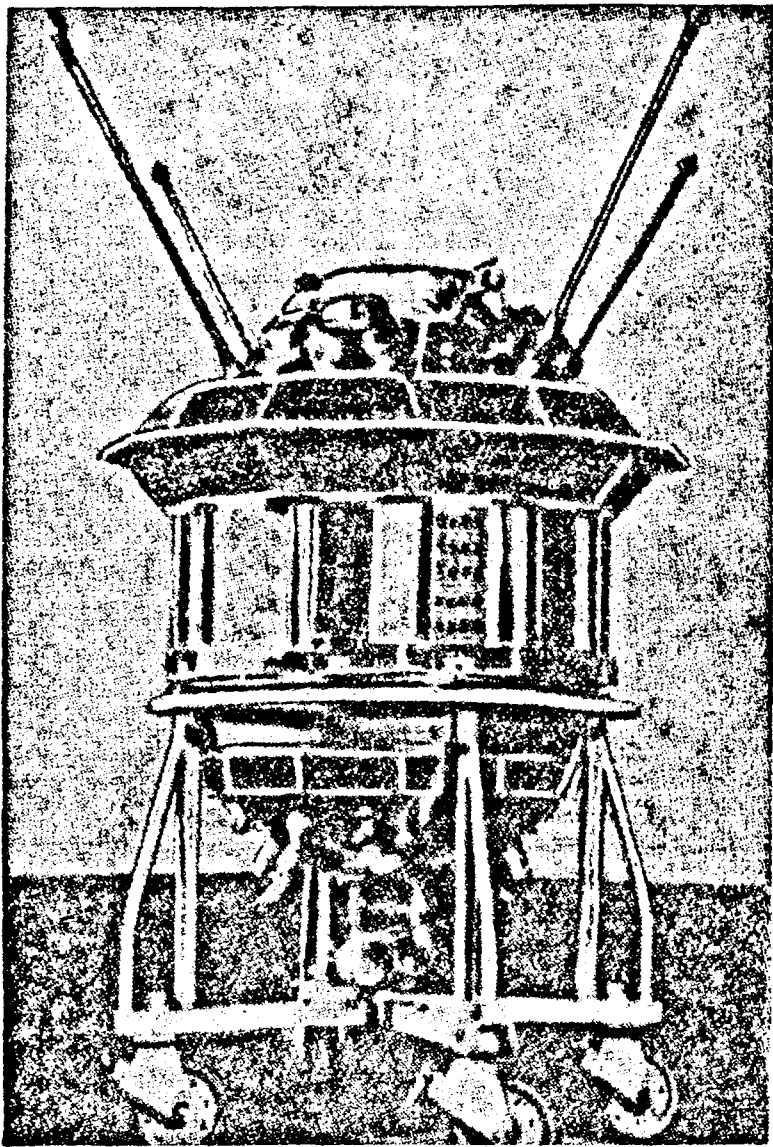
egyezmény keretében a Szovjetunió felszerelést és különböző más anyagokat szállít Iraknak a Bagdad-Basra vasútvonal átépítéséhez, valamint a Kirkuk-Szulaiman vasútvonal építéséhez. Szovjet szakemberek megfelelő hidrológiai munkákat fognak végezni a hajózás megjavítása érdekében a Tigrisen és az Eufrateszen.

ÚJ BÉLYEGET ADTAK KI a Szovjetunióban, amelyen Manolisz Gleozs arcképe látható, háttérben az Akropolisz. A bélyeg felirata: „Szabadságot Manolisz Gleozsznak, a görög nép hősnéki”.

A SZOVJET GÉPKOCSIPARI TERVEZŐ INTÉZET munkatársai elkészítették az első szovjet gázturbinás társasgépkocsit. Az új autóbusz gázturbinás motorja motorral vagy benzinnel működik. Megépítéséhez csak egyharmad rész annyi fémot használtak, mint egy dugattyús motor megsejlesztéséhez. Az alkatrészek száma egyharmaddal csökkent. Az új társasgépkocsit most próbálják ki. A próbákat során 135 kilométeres óránkénti sebességet is elért.

KÉT AMERIKAI LEGLOKES REPOLOGEP november 12-én összejelölött a levegőben Oklahoma City felett. Mindkét repülőgép felrobbant. A két pilótának még volt ideje ejtőernyővel kiugrani.

„Kézünkben a világu kapukulcsa”

Az első lépés

1957 október 4-én a világ valamennyi rádió állomása paratlanul szenzációs hírt röpt szerte: a szovjet tudósok mesterséges holdat küldték ki, amely megkezdte a Föld körüli keringését. Az első mesterséges hold, a Szputnyik megjelenése a világűrben új tudományi korszak dicső kezdetét jelentette. Igaz, hogy akkor, 1957-ben még sokan kétkedtek abban, hogy belátható időn belül lehetővé válik az űrrepülés. A kétkedők közül sokan a Szovjetunió első nagy

eredményét csak véletlen sikernek vélték. De az első mesterséges hold sikeres felbocsátása nagy sorozatnak volt az első és igen szerény állomása. Utána még két Szputnyik, majd az első mesterséges bolygó következett. Az ámuló világnak még ideje sem volt felocsúdni a meglepetésből, még meg sem tudtuk alaposan szokni az új hírt, az új fogalmakat és máris meg nagyobb sikereknek örvendhettünk. Lassan már dicsőre jelzőink is elfogytak a nyelvünk

Az űrrepülés előkészítése

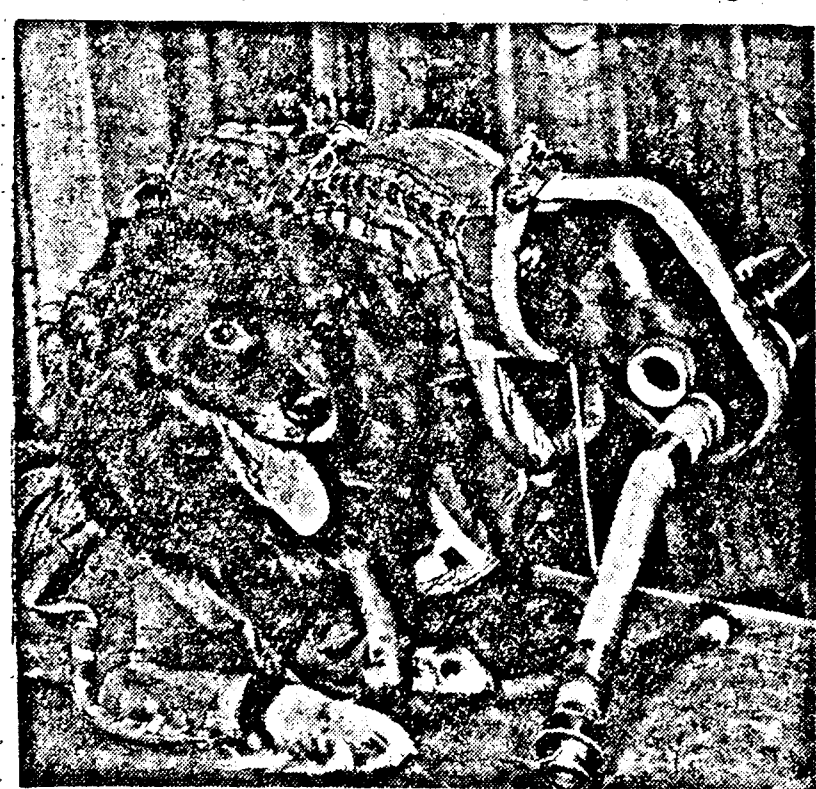
Moszkvában külön tudományos intézet foglalkozik a magasrepülés lehetőségeinek kutatásával. Alább A. Golikovnak, az Ogonyok munkatársának írása nyomán röviden beszámolunk az itt folyó igen érdekes kísérletekről.

A tudományos intézet laboratóriumában különleges kísérleti kamrák között bolyongunk kísértetiesen.

A legnagyobb gondot az alacsony légnyomás okozza — magyarázza a kísérő. — Azt úgy-e tudja, hogy a víz forráspontja a légnyomás csökkenésének arányában zuhan. Már pedig az emberi szervezet 80 százaléka folyadék... Tizenkilencezer méter magasságban pedig már olyan alacsony a légnyomás, hogy a víz 36 fokos emberi hőmérsékleten is felforr...

— És mi történik ekkor?

A kísérő elvezet az egyik páncélfülkhöz, az úgynevezett kompressziós kamrához, amelynek falán kerek kémlelő nyílások vannak. A páncélfülkékben fehér kutyusok játszadoznak... Hirtelen bezárják a fülke légmentes páncélajtáját, működésbe

Két űrutas kutya készül a kísérletre. A Cigánykát már teljes űrutas öltözkébe bújatták. Miska feje még szabadon van.

A Földet nem egy ókori nép istenként tisztelte, de a képzeletszülte lények között is mindig a jósnak, a szülőnek a szerepét töltötte be. Ez a tisztelet később is megmaradt a minden mítoszról, babonáról megtisztítva is az életét, az eltartót tisztelték benne. Ezt bizonyítja többek között az anyaföld kifejezésünk is.

Bár az ember a Földhöz tartozott a nagy gondolkodók — képzeletben ugyan — de már nagyon rég túllépték a véges határt és bepillantottak a végtelen világűrbe. Előtte félkegyelműeknek, majd fantasztoknak nevezték őket. Csúpn a mi korunkban kapta meg ezek a merész gondolkodó s a véges földi dolgoktól elszakadni tudó nagyszerű emberek a valóban megérdemelt tudós címet.

S korunkban nemcsak az elnevezés kapott új értelmet, de a szovjet tudósok világraszóló eredményei nyomán az egykor bolondos ábrándozásnak hitt űrrepülés a közeljövő gyakorlatává vált. Ez foglalkoztatja ma az egész világ tudományos közvéleményét s minden ember igazi csodálattal, elismeréssel és hálával gondol a nagy Szovjetunió tudósaira, szakembereire, akik a világon páratlan nagy megvalósításra készülnek.

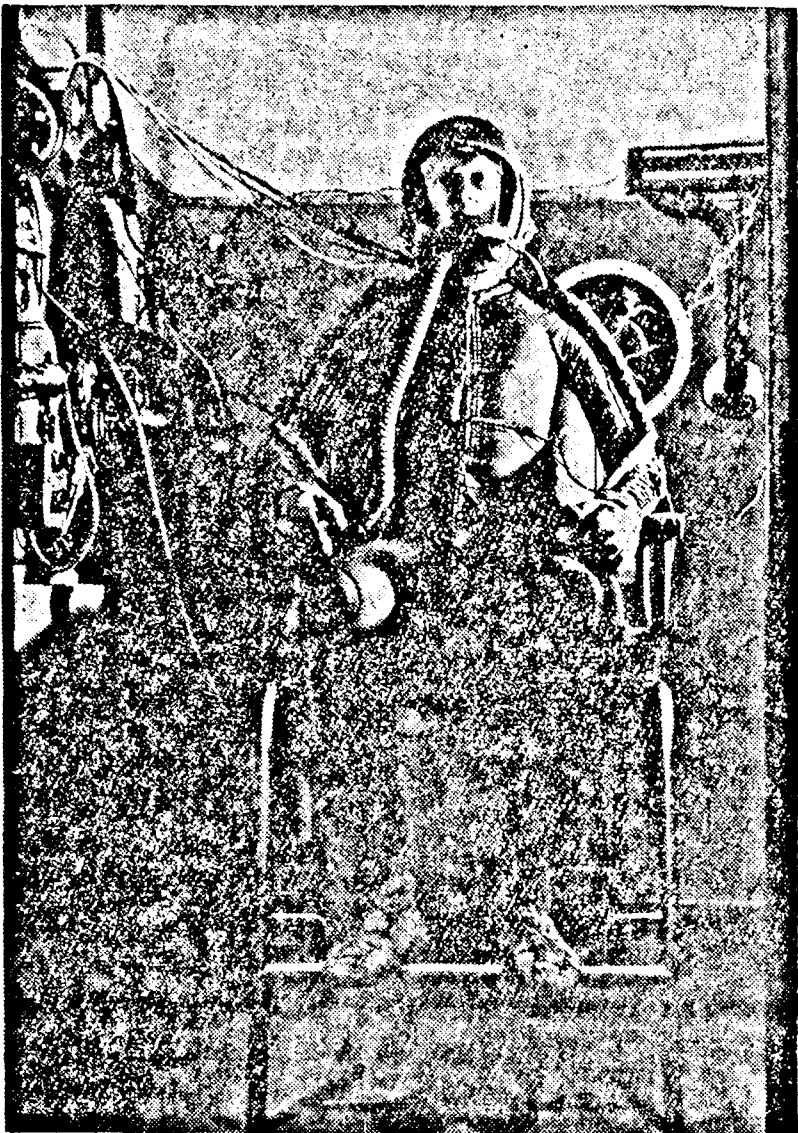
Ezalkalommal mi is röviden áttekintjük a szovjet tudományának, az űrrepülés előkészítésének utolsó munkájában elért eredményeit s ugyanakkor, most már a tudomány sziklaszilárd talaján állva, bepillantunk a közeljövő nagy eseményének, az első ember világűrutazásának előkészítésébe.

gazdagsága bármilyen kimeríthetetlennek is látszik, színtelenné, szegénynek tűnt akkor, amikor újabb eredmények fölött érzett örömeiket, meglepetésüket akartuk kifejezni.

Az első sikeres kísérletek után már konkrét cél, a Hold elérése foglalkoztatta a szovjet tudósokat, akik ezután is barát és ellenség előtt egyaránt bebizonyították, hogy amit a szovjet emberek tervbe vesznek, azt meg is valósítják. Az első nagy siker második évfordulóján elindult az első holdrakéta és elvitte a Holdba a dicsőséges vörös forradalmi zászlót, mint a világ első szabad munkás-paraszti államának jelképét.

S a szovjet emberek egyre nagyobb célt tűztek ki. A nemrég felbocsátott első szovjet bolygóközi űrrepülőgödő űrállomás emberi akarat szerint sok ezer kilométer távolságban lényegképezte a Hold számunkra ismeretlen oldalát és a lényegképeket engedelmesen eljuttatta megteremtőikhez.

Ezek után már mindenki előtt világos, hogy nincs messze az a pillanat, amikor maga az ember is utra kelhet a közeli bolygók felé.

Ahhoz, hogy az ember elindulhasson a bolygók felé, számos feladatot kell még a tudósoknak megoldaniuk. Egyik ilyen lényeges tényező a védőruha. Az űrutas pilóta teljes védőöltözetben ül be a kompressziós kamrába. Erre a különleges űrutas-öltözkészetre azért van szükség, mert ez megvédi a pilótát a légnyomásváltozás szervezetre káros következményeitől. Ebben a kamrában „felrepül” az atmoszféra felső rétegeibe. Így szoknak hozzá a pilóták az ember számára mindaddig idegen környezethez.

Az űrpilóták egyike

Az intézet tudományos munkatársa „indulás” előtt utasításokat ad Gracsev pilótának.

A magasrepülés lehetőségeit kutató moszkvai tudományos intézet egyik laboratóriumában vagyunk. A kompressziós kamrában karoszkék, benne fantasztikus űrutasöltözetben állunk. Ez az öltözet megvédi a légnyomás-változás káros következményeitől — magyarázza a kísérőnk. — Figyelje meg ezt a kísérletet.

A kompressziós kamra páncélajtája lassan becsukódik. Ekkor veszem észre, hogy A. Gracsev, a kísérleti pilóta előtt egy pohár viz áll. Mi az, talán étkezni is fog „űrutazás” közben?

Kísérőnk állandó összeköttetésben áll a kísérleti pilótával. Különleges telefon köti össze őket. Megkezdődik az „űrutazás”. Gracsev pilóta vidáman mosolyog felém, de egyetlen felesleges mozdulatot sem tesz. Csúpn akkor mozog, amikor utasítást kap.

A legnagyobb veszélyt a robbanásos dekompresszió jelenti — magyarázza a kísérő. — Amikor a kompressziós kamrában valamilyen hiba következtében hirtelen ugyanaz a légnyomás keletkezik, mint a földi levegőben van. Figyeljen, most következik a „robbanásos dekompresszió”!

A következő pillanatban a pohárban lévő víz hirtelen felszap a magasba. Tehát zuhan a légnyomás. És Gracsev? A kísérleti pilóta változatlanul mosolyog. Telefonon közli, hogy jól érzi magát.

— Aljosa, álljon fel, mozogjon! — hangzik az orvos utasítása.

Gracsev feláll, jobbra-balra lépked, kezét is mozgatja, aztán újabb utasításra visszafut a székre.

Ime az űrutas kiállta a próbát — vonja le a következtetést. — A robbanásos dekompresszióban is biztosítja az emberi szervezet számára szükséges légnyomást. De azért még sok, nagyon sok kísérlet áll előttünk, amíg az első ember felrepülhet a világűrbe.

Mindezeket a kísérleteket nemcsak a technikai egyszerűségekből eredő meglepetések követeik, hanem lökést az ember biztonságáról való gondoskodás diktálja. Tetelezzük fel, hogy a rakéta összeütözik egy meteor-részecskével. A fülke légmentes elzárásában hiba támad, a nyomás egy pillanat alatt csökken. Robbanásos dekompresszió alkalmával a pilóta segítségére lesznek a védelmi eszközök, a különleges magassági öltözké, űrutasok is.

A RAKÉTA NEM VÁLASZOL

A férfi elment. Iljin az órájára pillantott. Még másfél óra. Behunyta a szemét. Julidra gondolt, akiről egy órával ezelőtt búcsúzott el. Maga elé mosolygott: „Szereztél pilótát, feleséget...” Julia lökhajtásos repülőgépet szokott berepülni. Ő repül először azokon a gépeken, amelyeket Andrej tervez. Mindegyiken. Kivéve ezen az űrhajón.

Andrej gondolatait visszatért a géphez. Vajon mindenre gondoltak? Vizsgálja át még egyszer a gépet ő maga is? Megnézte óráját. Gyarló gondolatok. „Doktor, én megszokom...” Pontosan 20.50-kor Iljin helyet foglalt a műszertábla előtt.

A nehéz ajtó lassan elfordult tengelyén és hangtalanul becsukódott. A kerek ablakon keresztül Andrej letekintett a betonpályán szorongó tömegre. Látta a sok ezer arcot a horizont felé fordulva, amely hamarosan elnyeli őt. Kilenc órák bekopcsolt az indítást. Por- és füstfelhőben süllyedt tova a kilövő pályája sinjein a fehér űrhajó. Aztán eszelős gyorsulással belehajtott a csillagos égbé. A nézők nem láttak mást, csak egy vörös lángot. Aztán semmi többet. A rakéta eltűnt a szemük elől.

Az ellenőrző toronyban a Bolygóközi Bizottság tagjai ültek a leadó és felvétel készülék előtt. — Hogy érzi magát? Hogy működik a rakéta? — beszélt az elnök a mikrofonba. Utána a fejhallgatókban meg-

csendült Iljin hangja tompán, tétován: — Eddig minden rendben. A segédmotorokat kikapcsoltam. Az atommotor működik. A sebesség fokozódik. Jól érzem magam. Már érez-

Alekszisz Savcsenko fantasztikus novellája

hető a G-erő hatása, amelynek létrejöttére számítottunk. — Hol van pillanatnyilag? — kérdezte az elnök bizonytalan hangon. — Eppen túl vagyok az első 1000 kilométeren. Örökösen sebességgem 26.000 km. A reaktorok kifogástalanul működnek.

A párbeszéd alatt a hallgatók arca feszült figyelmet áruelt el. Egyesek megpróbáltak egy halvány mosollyal.

Hirtelen különös zörög hallatszott a készülékben. Iljin jelentkezt, de ijedten eltorzult hangon.

— Iljin, mi történt? Egy végtelen pillanat múlt el. Majd újabb Iljin hangja alig hallhatóan:

— Nem tudom, mi történt. A G-erő hirtelen rendkívül lenyomódott. A gyorsulás rendellenes. Nem vagyok többé ura a rakétának.

Az ellenőrző-toronyban a tudósok megdöbbenően ugrottak fel. Alig hallották az elnököt, amint a mikrofonba kiabált:

— Iljin, hall engem? Iljin, jelentkezz!

De nem jött válasz. 1977. JULIUS 25. — 1. ORA

„Első ízben nyitom fel a naplót. Mi történt, nem tudom. De még élek. Megjegyzéseket végezhetek és jellegyezhetem őket. Tegnap este 21 órakor hagytam el a Földet. Kilenc perc múlva a rakétának el kellett volna érnie azt a sebességet, amelylyel újat a nehézkedési törvény szerint folytatni tudja. De már hat perccel az indulás után, a sebesség előre nem látható módon megnövekedett. A gyorsulás oly váratlan és erős volt, hogy elájultam. Ugy éreztem, összenyomódnak a bordáim. Ki-hagytam a lélegzetem. De később, úgy látszott, minden rendeződött. A gyorsulás alandósult.

A reaktorok már három órája működnek. Ennek ellenére a kapcsolótábla műszerei csúpn rendkívül csekély üzemanyag-felhasználást mutatnak.

Jelenleg a rakéta a Vénusz bolygó irányába repül. A Mars már lemaradt. Ezt a bolygót nem tudtam megközelíteni. Az irányzókészülék nem működik. Ijesztő és hihetetlen! Számításaim szerint máris 2 millió kilométernyire vagyok a Földtől. Elképzelhetetlen. Ilyen rövid idő alatt. De a számok nem tévedhetnek...

Három óra. Azt kérdelem magamtól, mi történhetett a rakétával. Már hat órája repülök és az üzemanyag alig fogyott. Ez minden elméleti

és tapasztalati adatot felül-mul.

A reaktorokból kicsapódó lángok fényesebbek a Nap sugarainál!

1977 JULIUS 26

„Tegnap 23.45 perckor di-haladtam a Mars bolygó pályáján. A rakéta még mindig a Vénusz irányába repül. Ed-dig 200 millió kilométer tett meg. A reaktorok változatlanul működnek. Ha nem ké-szültem volna hosszú időn át rendkívül alaposan erre az útra, máris letörtöm volna a sok Váratlantól. Pusztán fizikailag is nehezen viselhe-tő el. Fejem olyan, mint az ólom. Lábam a padlóhoz ra-gadnak. Rendkívül nagy erő-feszítésbe kerül újfajmat írásra kényszeríteni. Kah nom ketrecre emlékeztem. Elek, de már alig van reményem. A legkisebb mértékben sem va-gyok ura a gépnek. Készle-teim 18 hónapra elegendőek. Másfél évig vezethetek nap-lót.

De ki fogja elolvasni? A tengerész, aki palackpostáit a tengerre bizza, a kutató, aki feljegyzéseit a homokba rejt — remélheti, hogy üze-nete egy napon emberkézbe kerül. De én?

20 óra. Ma reggel 220 millió kilométer volt. Bizo-nyos, hogy a Földet ma hal-lottam utóljára. Már régen meg sem próbálkoztam válszo-lni. Nem elég erős a leadóm. Mégis halvány vigaszt jelent számomra, hogy néha hal-lom: „Iljin, hol van? Iljin, jelentkezz!” Legalább nem érzem magamat oly elveszett-nek a világmindenségben.”

(Folytatását jövő szombati lap-számunkban közöljük)